trueruͣt iu. in ſter. ſuo. Quarto ꝓpter exeundi difficultatē.
Prouerb. ij. Oēs qui ingrediunt̄ ad eā nō reuer. nec app̄
hen. ſe. vite. iſtū (lacū aperit) hō qn̄ incipit peccare (effo-
dit) qn̄ pctā mltiplicat (incidit i foueā) qn̄ morit̄ in pctis

17 ❡ Conuertet̄ dolor eius in caput eius: ⁊ in
verticē ipſius iniquitas eius deſcendet.

❡ Cōtinuo ſupra diximꝰ ↄcepit dolo. ⁊ iō (cōuertet̄ do. e.)
id eſt appetitꝰ ille q̄ dolor dr̄: vt ſupradictū eſt (in ca. e.). i.
in mente eiꝰ qn̄ pro eo puniet̄ (in vert. ip.). i. in rōnē (ini-
qui. eius deſ.). i. eterna pena pro iniq̄tate. rō eni maxie pu
niet̄ in iferno: qr duplici pena igne ⁊ verme. de q̄bus Eſa.
vlti. Vermis eoꝝ nō mo. ⁊c. caro aūt tm̄ igne. eſt eni q̄ſi re
gula ꝙ maximū maxie puniet̄. Sap. vj. Potētes po. tor.
pa. recte aūt ꝑ verticē rō deſignat̄. vertex eni vt dicit Caſ-
ſiodorus dr̄ eo ꝙ capillos dextera leuaq; vertat: ⁊ officiū
rōnis eſt diſcernere. ꝓprie aūt dr̄ (cōuertet̄ ⁊c.). pctm̄ eni
ab interiori ad exterius egredit̄: qr pmo a corde. Math.
xv. A corde exeūt pena aūt ecōuerſo ab exteriori ad interi
us ingredit̄: ⁊ iō dicit hic de pena (cōuertet̄ ⁊c.) ſ; cū ver
tex ⁊ etiā rō ſint in ſūmo videt̄ ꝙ male dicat. (in verticez
ipius deſ.) qr deberet dicē aſcēdet. Solutio ꝑ h̄ innuit na-
turā pcti: eo ꝙ in pctō rō cadit ⁊ ſubmittit ſe ſenſualitati
cui deberet p̄eſſe. ſpūalr̄ aūt hic notat̄ modus dānationis
maloꝝ p̄latoꝝ: qr (cōuertet̄ dolor). in caput eccl̄ie ſi male
preeſt (⁊ in verticē eiꝰ). i. in p̄latū (iniqui.). i. pena pro in
iquitate (deſ.) p̄latus eni caput ⁊ vertex eſt eccl̄ie: ⁊ h̄ nō
ſolū pro ſuis: ſ; pro pctis alioꝝ puniet̄. vn̄ in Nūe. xxv.
Fornicatꝰ eſt ppl̄s ⁊c. ⁊ iratus dn̄s dixit ad moy. Tolle
cūctos pn̄. ppl̄i ⁊ ſuſ. e. ad ſolē: ⁊ vt p̄tactū eſt hn̄ dicit (de-
ſcendet in verticē) qr tūc mali p̄lati q̄ mō ſunt ſupra ali-
os in honorībꝰ: tūc erunt infimi in cruciatibꝰ: vn̄ dr̄ Oſee
x. Cōgregabunt̄ ſuꝑ eos ppl̄i ecce ꝙ infimi erunt qn̄ corri

x Prelatus malus habet duas malas iniquitates.

pient̄. i. puniet̄ ꝓpter duas iniq̄tates ſuas: duas eni ini-
quitates h; malus p̄latus ꝓpter q̄s puniet̄. ꝓpriā. ſ. quā
geſſit: ⁊ ſb̄ditoꝝ quā nō correxit: ⁊ hic modus dānatōnis
eoꝝ hr̄ ab ipſo dn̄o dicēte Eſa. xxij. Vade ⁊ dic ad ſobnaz
p̄po. ⁊c. ecce dn̄s aſportari te fa. ſicut aſportat̄ pallus gal-
linaceꝰ. ſ. pedes ſurſū ⁊ caput deorſū: ſm̄ illud Eſa. xiiij
Veruntm̄ det̄ in ꝓfundū laci. Hiero. vn̄ incepit pctm̄ inde
ſuppliciū q̄ fuerunt pmi in ppl̄is pmi puniet̄ in penis.

18 ❡ Confitebor dn̄o ſm̄ iuſticiā eius: et pſal
lam nomini domini altiſſimi.

❡ Quita ps vbi pro his oībus ꝓmittit ſe laudare deū ⁊
oñdit mām laudis. ibi (ſm̄ iuſticiā) ⁊ modū. ibi (pſallā) ⁊
finē. ibi (noi dn̄i) ⁊ cām. ibi (altiſſimi). Dicit rgo (confite
bor dn̄o) cōfeſſiōe laudis nō pcti. Nō eni ſunt hec v̓ba pe
nitētis: ſ; pfecti (ſm̄ iuſti. eiꝰ). i. ꝓpter iuſticiā q̄ iuſtos ꝓ-
tegit ⁊ malos punit: ⁊ nō ſolū cōfitebor ore ſed (⁊ pſallā)
ope qr vox ſine ope nō placet nec ad gl̄iā. m. ſ; (noi tuo)
id eſt ad honorē nois dn̄i. j. Coꝝ. x. Omia in gl̄iam dei fa-
cite ⁊ iuſtū: quia altiſſimi. Luc. ij. Gloria in altiſſimis deo.

Pſal. viij.

❡ Pſalmus VIII

D Omie dn̄s nr̄). Titulus. In finē ps. Dauid ꝓ
torcularibꝰ. Senſus huiꝰ tituli talis eſt. ps. iſte
dirigēs nos i finē. ſ. xpm̄ eſt dauid ꝓphete ſcri-
ptus ꝓ torcularibꝰ. i. cōſtitutiōibꝰ eccl̄ie ſigni-
ficatis ꝓ torculari. i. qr ſicut in torculari ſunt duo. ſ. vinū
⁊ acinū. ⁊ ad vltimū vinū reponit̄ i cellario: ⁊ acinū extra
proijcit̄: ſic ⁊ in eccl̄ia ſunt boni ⁊ mali: q̄s in fine ſepabit.
dn̄s ⁊ reponet bonos in cellaria ſua: ſicut dr̄ Cant. j. In-
troduxit me rex in cellaria ſua. mali v̓o foras mittentur.
Apoc. vl. Foris canes ⁊ venefici ⁊c. ⁊ recto ordie in h̄ ps.
agit de ↄſtitutiōe eccl̄ie: poſtq̄; in p̄cedēti ps egit de xp̄i paſ
ſione in q̄ fundata eſt eccl̄ia. ſm̄ ꝙ dicit aug. Dormit adā
vt fiat eua. morit̄ xp̄us vt fiat eccl̄ia. Hec eſt ḡ pncipalis
materia huiꝰ pſalmi. ſ. cōſtitutio eccl̄ie: ⁊ cū hac agit de ex
altatiōe xp̄i ſm̄ duas naturas. Intentio eſt cōfutare erro
rē iudeoꝝ dicentiū deū tm̄ in iudea notū eſſe: ſicut tangit̄
in glo. ⁊ loquit̄ ꝓpheta q̄ in vltio verſu p̄cedētis pſalmi
ꝓmiſerat ſe laudatuꝝ deū. ſ. ibi: (cōfitebor ⁊c.) Hic autē
ſoluit ꝓmiſſum laudās eū ⁊ dicēs. (dn̄e dn̄s nr̄ ⁊c.) Due
ſunt partitiones. In pma cōmēdat eū ab opibꝰ excelſis ⁊
maieſtate. In ſcd̄a ab exaltatiōe hūane nature. ibi: (quid
eſt hō) In pma pte pmo ↄmēdat eū a potētia. ibi (dn̄e).
Scd̄o a largitate: (dn̄s nr̄). Tercio ab excellētia cogniti
onis eiꝰ. ibi: (q̄; admirabile). Quarto a dilatatiōe cogni-
tiōis. ibi: (in vni. terra) Quito oſtēdit cām excellētie ⁊ di-
latatiōis cognitiōis eius. ſ. aſcenſionē dn̄i. ibi: (qm̄ eleua-
ta eſt). Sexto oſtēdit ꝑ quos facta eſt dilatatio qm̄ ꝑ ſim
plices ⁊ ydiotas. ibi: (ex ore infantium). Septimo ⁊ octa
uo loco oñdit duo q̄ ſecuta ſunt. ſ. cōfuſio iudeorū. ibi: (vt
deſtruas). Et ecōuerſo gentiū ⁊ quorundā iudeoꝝ: in qui
bus cōſtituta eſt eccl̄ia. ibi: (qm̄ videbo ⁊c.) Dicit ergo.

❡ Domine dominus noſter: q̄; admirabi-
le eſt nomen tuum in vniuerſa terra.

❡ O (dn̄e) Dim ꝑ potētiā ⁊ creationē. ſupple q̄ es (dn̄s
nr̄) ꝑ cultū ⁊ recreationē. (q̄; admirabile ē nome tuū) ſup
ple in infinitū. (in vni. terra) nō in iudea tm̄ ſicut dicebat
iudeus. Hiero. aūt ſic legit (nomē tuū eſt admirabile) ꝓ-
priū nomē: vn̄ Eſa. ix. Vocabit̄ nomē eiꝰ admirabilis cō-
ſiliariꝰ ⁊c. ⁊ iſtud admirabile repete (q̄; admirabile eſt in
vni. ter.) q̄ſi dicat in infinitū. Dicit etiā Hiero. ꝙ vbi ha-
bemꝰ dn̄e: hebreus h; nomē dn̄i tetragrāmaton ineffabi-
le: ⁊ vbi hēmus dn̄s nr̄: hebreꝰ h; adonay. Myſt. vt ſupra

A Quare debemꝰ timorē ⁊ honorem deo.

diximꝰ cū dicit (dn̄e) cōmendat̄ a potētia ⁊ creatiōe oim
qr oipotens eſt in ſe: debemꝰ ei timorē: qr creator nr̄ eſt: de
bemꝰ ei honorē: de his duobꝰ. i. mala. ſi ego pr̄ ſum vbi ho
nor meꝰ: ⁊ ſi dn̄s ego ſum vbi timor meꝰ: et hn̄ ei debemꝰ
honorē inq̄;tum creator qr in creatione hoiem honorauit
in tribꝰ. In eo ꝙ eū fecit cū deliberatōne. vn̄ dicit faciamꝰ
nō ſicut alias creaturas dixit ⁊ facta ſūt Scd̄o in eo ꝙ eū
fecit ad imaginē ⁊ ſilitudinē dei. Tercio in eo ꝙ eū p̄poſu
it oibus creatur: vn̄ dicit Gen̄. j. Faciamꝰ hoiem ad ima
ginē ⁊ ſili. no. ⁊ p̄ſit piſcibꝰ mar̄ ⁊ volatilibꝰ celi ⁊ beſtijs
vniuerſe terre: oiq; reptili qd̄ mouet̄ in terra. Timorē au
tē ei debemꝰ inq̄;tū eſt oipotens: ſicut dicit dn̄s Math.
x. Eū timete q̄ pōt aiā ⁊ corpꝰ pdere in gehēnā (dn̄s nr̄)
In h̄ vt tactū eſt cōmendat̄ a largitate q̄ maxime appuit
in creatiōe vbi vere dn̄s oim nr̄ fuit. Eſa. ix. Filiꝰ datꝰ eſt

B Largitas dei notat̄ i quattuor.

nobis Jo. iij. Sic deꝰ dilexit mundū vt filiū ſuū vnigeni
tū daret. Et in h̄ verbo notat̄ largitas dei in q̄ttuor. Pri-
mo qr dicit deus. Qui honoꝝ nroꝝ nō eget. Job. xxxviij.
Si peccaueris q̄d ei nocebis. porro ſi iuſte egeris: q̄d dona
bis ei. Scd̄o qr dicit mūdus q̄ indigꝰ eſt. Math. v. Qui
facit ſolē ſuū oriri ſuꝑ bonos ⁊ malos. Tercio in h̄ ꝙ di
cit vnigenitū. Ro. viij. Qui etiā ꝓprio filio ſuo nō pepcit:
ſed pro nobis oibus tradidit illū. quō nō etiā cū illo omia
nobis donauit. Quarto qr dicit daret nō venderet vel ac-
cōmodaret. Job. xxviij. Neſcit hō p̄ciū eius ⁊c. (q̄; admi
rabile eſt no. tu.) Nomē dn̄i filius pr̄is eſt. Eſa. xxx. Ecce
nomē dn̄i venit de longinquo. Itē ptās. Johā. v. Opa q̄
ego facio in noie pr̄is mei teſtimoniū phibēt de me. Item
fama. Cañ. v. Oleū effuſum nomē tuū (admirabile eſt no
mē) filius ꝓpter humilitatē. Phil. ij. Exinaniuit ſemetip-
ſum formā ſerui accipiens. Vn̄ Loq̄bant̄ Moyſes ⁊ He
lyas tanq̄; admirātes de exceſſu eius qm̄ cōpleturus erat
in hierlm. Math. xvij. (admirabile eſt nomē) poteſtas
ꝓpter operū magnitudinē: multitudinē: pulcritudinē. ps.
Mirabilia opa tua (admirabile eſt nomē) fama ꝓpter di
latationē. Ps. In oēm terrā exiuit ſonꝰ eoꝝ (in vniuerſa

C De triplici terra.

terra) eſt terra viuoꝝ. ſ. celū. ps. Portio mea ſit in terra vi
uentiū. ⁊ Job. xv. dr̄. De bonis q̄bus ſolis data eſt terra:
⁊ de malo ſubdit̄. Nō mittet in terra radicē ſuā. Et terra
mortuoꝝ. ſ. infernus. Job. x. Terrā tenebroſam ⁊ opertā
mor. cali. ⁊c. Eſt ⁊ terra morientiū ⁊ viuentiū. ſ. mundus
iſte: in oibus his eſt nomen dn̄i admirabile: qr in celo ſm̄
illud Eſa. lxiij. a. Quis eſt iſte qui venit de edō ⁊c. (eſt ad-
mirabile) in inferno: ſm̄ illud. ps. Quis eſt iſte rex glorie.
(⁊ eſt admirabile) in mūdo. Math. vij. Admirabant̄ tur
be ſuꝑ doctrinā eius. Math. vj. Admirabant̄ in doctrina
eius dicentes. Vn̄ huic hec oia ⁊ que eſt ſapientia que da
ta eſt illi: ⁊ virtutes tales que ꝑ manus eius efficiunt̄ ⁊c.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

In terra viuoꝝ eſt ſũma felicitas. In t̃ra mortuoꝝ ſũma īfelicitas. In t̃ra viuẽtiũ ⁊ moriẽtiũ ꝓſpitas ⁊ aduerſitas.

2 ¶ Qm̃ eleuata ē magnificẽtia tua ſuꝑ celos

¶ Cõtinuatio admirabile eſt ⁊c̃. ⁊ ecce in quo p̃cipue.ſ.in aſcẽſione (magnificẽtia.t.) O pr̃.i.fili⁹ tuus ꝑ quē magnificat⁹ es: ⁊ q̃ magnificaſti. Io.xiij. Nũc clarificat⁹ eſt fili⁹ hoīs: ⁊ de⁹ clarificat⁹ eſt in eo: ⁊ ita ꝑ h̃ qđ dicit: magnificẽtia notaṫ in xp̃o vtraq̃ nã. Notat em̃ actionē ⁊ paſſionē ſm̃ ꝙ hō magnificat⁹ ⁊ clarificat⁹ eſt a pr̃e: ſm̃ ꝙ deus clarificauit ⁊ magnificauit pr̃em hic (magnificentia eleuata eſt) in aſcẽſione: ſm̃ illud Abac.iij. Alia lr̃a. eleuat⁹ eſt ſol.i.xp̃s: ⁊ luna.i.ecc̃ia ſtetit in ordine ſuo (ſuꝑ celos) ad lr̃am: vel (ſuꝑ celos).i.apl̃os ⁊ viros ſp̃uales q̃ dicunṫ celi m̃ltis rõnib⁹. Primo: q: ſũt alti. ad Phil. iij. Noſtra cõuerſatio i celis eſt. Iob.vij. Suſpẽdiũ eligit aĩa mea ⁊c̃. Sc̃do: q: ſp̃ voluunṫ ⁊ nunq̃ retrocedũt. ad Phil.iij. poſterioꝝ oblit⁹ ad anteriora me extẽdo. Eze.j. Aialia ibant ⁊ nō reuertebanṫ ecõtrario mali facti ſunt retrorſuz ⁊ nō añ Hiere.vij. Tercio q: lȝ moueanṫ nũq̃ tñ laſſanṫ Eſa.xl. Currẽt ⁊ nō laborabũt: ambulabũt ⁊ nō deficiẽt. Quarto: q: mouenṫ ordinate.j. Coꝛ.xiiij. Oia honeſte ⁊ ſm̃ ordinē fiant. Iob.xxxviij. Nũq̃d noſti ordinē celi ⁊c̃. Quinto: q: ab eis deſcendit pluuia doctrine. Eſa.xlv.d. Rorate celi deſuꝑ. Deuṫ.xj. Ne claudat dñs celũ ⁊ pluuie non deſcendãt: vel (ſuꝑ celos).i.ſuꝑ oēs rõnales creaturas angelicas.ſ. hũanas.j. Pe.iiij. Profect⁹ in celũ ſbiectis angelis ſibi ꝑtatib⁹ ⁊ v̇tutib⁹: vl̃ (ſuꝑ ce.).i.ſcp̃turas: q: excedit eloq̃a oim̃ ſcp̃turaꝝ q̃ dicũṫ celi: q: declãt diuia ſecreta ⁊ q̃n̄q̃ reuelãt Eſa.xxxiiij. Cõplicabũṫ ſicut lib̃ celi.

D Apl̃i et viri ſp̃uales dicunṫ celi m̃ltis rationibus.

3 ¶ Ex ore infantiũ ⁊ lactentium ꝑfeciſti laudem propter inimicos tuos: vt deſtruas inimicum ⁊ vltorem.

¶ Hoc ad lr̃am factũ eſt qñ pueri hebreoꝝ cũ ramis palmaꝝ obuiã xp̃o venerũt cãtantes: bñdict⁹ q̃ ve. in no.do. Math.xxj. Vñ dñs ꝯ iudeos murmurãtes ꝓpoſuit hunc verſuz dicẽs. Nũ legiſtis: q: ex ore infan. ⁊ lac.per. lau. ꝓpter inimi.t. cõfundẽdos. vñ dix. eis Lu.xix. Si hij tacuerint lapides clamabũt (vt deſtru. ini.) phariſeũ: iudeũ: (⁊ vltorē) emulatorē le. moſayce. Gal.j. Abũdãti⁹ emulator exiſtẽs paternaꝝ meaꝝ traditionũ. Vñ alia lr̃a hȝ defenſorē Miſt. (ex ore infan. ⁊ lac.).i.ſimpliciũ q̃ ſugunt duo vbera q̃ ſunt duo teſtamenta: de q̃bus Cañ.vij. Duo vbera ſicut duo hinnuli gemelli capree (perfe.lau.).i.ꝑficies h̃ impletuz fuit qñ apl̃os viros ſimplices miſit p̃dicare: ⁊ impleṫ q̃tidie: q: tales ſimplices cõuertũt aĩas ad deũ.j. Coꝛ.j. Placuit deo ꝑ ſtulticiã p̃dicatiõis ſaluos facē credẽtes. Eſa.xxxij. Coꝛ ſtultoꝝ intelliget ſapiam ⁊ ligua balboꝝ velociṫ loq̃ṫ (ꝓpṫ ini.t.) cõuertẽdos q̃ſdã ⁊ q̃ſdã cõfundẽdos. inimici dñi ſẽ ſupbi. ps̃. Supbia eoꝝ q̃ te ode. aſ.ſp. ipſi eni dei gloriã volũt auferre: de q̃ Eſa.xlviij. Gloriã.m. alteri nō dabo: volũt auferre illi. Iob.xv. Tetẽdit aduerſus deũ ma.ſuã ⁊ ꝯ oipotentē roborat⁹ eſt occurrit aduerſus deũ erecto collo. Itē inimici dei ſunt mũdi amatores: de q̃bus dixit Iac.iiij. Quicũq̃ voluerit amic⁹ eſſe hui⁹ mũdi inimic⁹ dei cõſtituiṫ: vt (deſtruas ini. ⁊ vlto).i. antixp̃m q̃ anthonomatice diceṫ inimic⁹ dei: ⁊ ꝓpter ſupbiã: de q̃.ij. Theſ.ij. Qui aduerſaṫ ⁊ extolliṫ ſupra oē qđ dr̃ de⁹ aut qđ coliṫ ita vt in tẽplo dei ſedeat oñdens ſe tã q̃ ſit de⁹: ⁊ ꝓpter amorē mũdi quē ipſe maxie hẽbit. Vltor aũt dr̃ antixp̃s: q: ꝓpṫ pctã hoim.i. exigẽtib⁹ pctis veniet. Iob.xxxiiij. Regnare fecit hoiem ꝓpṫ pctã ⁊c̃. Propter h̃ dixit finē gñalem ⁊ ꝓpinquũ (vt deſtruas) dixit finē ſpẽalē ⁊ remotũ: vel inimicũ appellat antixp̃m ⁊ cõplices ei⁹. Vltorem v̇o dixit herodem q̃ pueros interfecit.

4 ¶ Qm̃ videbo celos tuos opera digitoruz tuoꝛũ: lunam ⁊ ſtellas que tu fundaſti.

¶ Cõtinuo dico ꝑfe.lau. ⁊ vere ꝑficieṫ (qm̃ vide.) intellectu fidei dixit dauid in ꝓpria ꝑſona vl̃ in ꝑ. electoꝝ (celos tuos).i.apl̃os: de q̃b⁹ Iob.xxvj. Spũs dñi ornauit celos ſcȝ i die penul. (celos) dico q̃ ſunt (opa digitoꝝ.t.).i.totius trinitaṫ. Eſa.xl. Qui appẽdit trib⁹ digit̃ molez terre.i. ope trinitaṫ ſtabiliuit: ⁊ ſignanṫ dixit apl̃os non ſolũ opa dei vl̃ opa manuũ dei ſ; digitoꝝ: ſunt em̃ opa dei coia om̃s creature: de q̃b⁹ ſolũ dixit ⁊ facta ſẽ opa. v̇o manuũ ei⁹.q. ſp̃alia ſũt hoies ⁊ angeli (opa aũt digitoꝝ).q. ſingl̃aria et diſcreta ſunt apl̃i in q̃bus fuit maxia gr̃e ⁊ diſcretiõis diſtributio: ꝑ digitos em̃ diſcretio deſigna⁹ (lunã).i. ecc̃iaz vl̃em q̃ a ſole xp̃o. illumiaṫ (⁊ ſtellas).i. ſingulas ecc̃ias vl̃ quaſlib; fideliũ aĩas (q̃ tu fũdaſti) ⁊ h̃ ſupra teip̃m: q̃a ſicut dr̃.j. ad Coꝛ.iij. Nemo põt aliud fundamẽtũ ponē p̃ter id qđ poſitũ eſt qđ eſt xp̃s ieſus. Ipſe em̃ eſt fundamẽtũ fundamẽtoꝝ.i. apl̃oꝝ: q̃ ⁊ dicũṫ fundamẽta. Eccl̃i. xxvj. Fũdamẽta eẽna ſuꝑ petrã ſolidã.i. ſuꝑ xp̃m fundamẽtũ. Myſt. (qm̃ vide.ce.) ⁊c̃. Celi dicũṫ viri ſp̃uales: vt ſupradictũ eſt q̃ ſũt opa digitoꝝ dei. Deus em̃ hȝ q̃nq̃ digitos ꝑ q̃s facit hoies (celos).i. celeſtes. Prim⁹ ē pollex q̃ hȝ duos articl̃os ſiue duas iũcturas ꝑ qđ ſignificaṫ fortitudo q̃ cõſiſtit in duob⁹.ſ. in patiã aduerſoꝝ ⁊ cõſtãti aggreſſiõe arduoꝝ. Sc̃ds eſt index q̃ hȝ tres articl̃os: ꝑ quē prudẽtia deſignaṫ q̃ cõſiſtit in trib⁹.ſ. in mẽoria p̃teritoꝝ: ⁊ circũſpectõe p̃ñtiũ ⁊ in ꝓuidẽtia futuroꝝ. Apoc.iiij. aĩalia in circũitu ⁊ int⁹ plena erãt oclis. Terti⁹ ē medi⁹ hñs tres articulos: ꝑ queȝ deſignaṫ iuſticia q̃ ꝯſiſtit in trib⁹. in obedĩẽtia p̃latoꝝ: in ſbſidio pariũ: in caſtigatiõe inferioꝝ. Quart⁹ eſt medi⁹. hñs tres iũcturas: ꝑ quē ſignificaṫ tẽꝑãtia q̃ cõſiſtit in trib⁹.ſ. ſobrietate vict⁹ ⁊ hitus ⁊ incõtinẽtia affect⁹ ⁊ in modeſtia inceſſus. Quītus eſt auricularis: hñs tres articl̃os ⁊ ſignificat hũilitatē q̃ cõſiſtit in tribus.ſ. in intellectu in affectu: in exteriori cõuerſatiõe. Hic digitus hũilitaṫ dr̃ auricularis: q: aperit intellectũ. Prouer.xj. videṫ Humilitas ibi ſapia ⁊ q: aperit aures dei vt nos exaudiat. Eccl̃i.xxxv. Oratio hũiliãtis ſe nubes penetrabit: hoꝛũ q̃nq̃ digitoꝝ (ſunt opa celi).i. viri ſp̃uales.

E Myſtice. Nota de q̃nq̃ digitis dei per quos facit hoies celeſtes.

5 ¶ Quid eſt homo ꝙ memor es eius aut filius hominis: qm̃ viſitas eum.

¶ Secũda ps in q̃ agit de liberatiõe gener̃ hũani ⁊ exaltatiõe hũane nature: vt aũt gratior appeat liberatio: p̃ oſtendit miſeriã liberati: q: vt dicit Greg. Tũc miſcõie dei i nobis multe oñdunṫ cũ nr̃e miſerie ad mẽoriaz reuocanṫ: ⁊ iõ oñdens hoīs miſeriã dicit (q̃d eſt hō).ſ. pctõr deſpectiue ⁊ cũ graui accẽtu ꝓnũciandũ ē. q.d. vile q̃d eſt ſic q̃rit admirãdo: ⁊ poſtea ſbdit cãm admiratõis (q̃d) tu.ſ. (memor es) ei⁹ miſerẽdo (aut fili⁹ hoīs).i.q̃ innouat vita ſuã depoſita vetuſtate (q̃d eſt) repete: diſtĩgit inter hoiem et filiũ hoīs. Nã nō ois hō eſt fili⁹ hoīs. Hoīe h̃ hoīs intelligiṫ q̃cũq̃ portãs imaginē veter̃ hoīs.ſ. ade: de q̃ gr̃a pientē naſciṫ nou⁹ fili⁹ hoīs portans imaginē celeſtis homis. (q̃d eſt) inquã (qm̃ viſitas euȝ) nō ſolũ mẽor es ei⁹ vt abſentis ⁊ ꝓcul. poſiti: ſ; viſitas eũ: vt p̃ñteȝ q̃ ꝓpe eſt ꝑ vite mũdiciã: ⁊ iõ (viſitas eũ).i. lumie vult⁹ tui illuſtras. vel ꝑ hoiem intelligiṫ gñaliṫ q̃libet hō: ꝑ fili⁹ hoīs xp̃s: vt dicaṫ q̃d eſt hō q̃lib; q̃ miſ. ⁊ vilis (qđ me.es ei⁹) hic nō mutatur aut fili⁹ hoīs.i. v̇ginis.ſ. xp̃s (q̃d eſt) repete.i. quãtus ⁊ eſt cũ maxio pondere ꝓnũciandũ (qm̃ viſi.eũ) hoiem ⁊ hoc ꝑ (eũ).ſ. qñ verbũ caro factũ eſt. Moraliṫ (q̃d eſt hō) id eſt cũ ſit tã fragilis. Geñ.vj. Nō ꝑmanebit ſpũs meus in hoīe q: caro eſt. Itē tam breuis vite. Iac.iiij. Quid eſt vita noſtra vapor eſt ad modicũ parens. Pſal. tanq̃ olera herbarũ cito decident. Itē putridus ꝑ internã corruptionē. Iob.xxv. Homo putredo ⁊ filius ho. v̇mis. Itē fetidus ꝑ pctm̃. Ioh.xj. Quatriduan⁹ em̃ eſt iã fetet. Item imbecillis ad reſurgendũ. ps̃. Spũs vadens ⁊ nō rediens Itē van⁹ in ope: vanior in ſermõe: vaniſſim⁹ in cogitatione. ps̃. Vniuerſa van. ois hō vi. Itē ſeru⁹ dyaboli per peccatũ. Hiere.xvj. Seruietis dijs alienis q̃ nō dabũt vobis requiē die ac nocte. Io.viij. Ois q̃ facit pctm̃ ſeru⁹ ē pcti (ꝙ mẽor es eius) filiũ incarnãdo: q: añ incarnationē videbaṫ oblitus homis. Vñ in ꝑſona antiquoꝝ patrũ dr̃ in Pſal. Vſq̃quo dñe obliuiſceris me in finē. vſq̃quo auerta.t.in fi.a me. ⁊ in alio loco. Memẽto noſtri dñe in beneplã.populi tui.i. in filio ⁊c̃. quare aũt oblitus eſſet determinat Eſa.xxxiij. Diſſipate ſunt vie ceſſauit trãſiens ꝑ ſemitã: irritũ factũ eſt pactum. ⁊ ex hoc ſequiṫ: proiecit ciuita-

F Moraliṫ. de miſeria hominis.

G De viſita

tione dei q̄druplici. Figura. tes:nõ reputauit hoĩes.(aut fili⁹ hoĩs q̄m vi.e.)dñs viſitauit nos ĩ incarnatiõe vt medic⁹ egrotũ: qđ ſignificatũ fuit Gen̄.xxxvij. Ubi iacob miſit filiũ ſuũ ioſeph de hebrõ in ſychẽ vt viſitaret frẽs ſuos:⁊ inuenit eos ĩ dothaym.ꝑ iacob intelligit̄ deus pr̄:ꝑ ioſeph fili⁹ quẽ miſit de⁹ pr̄ de hebron:qđ interp̄taẗ viſio ſempiterna:in ſychẽ qđ interpretaẗ humerus vt.ſ.vitãdo frẽs ſuos labores ſuſtineret:et inuenit eos in dothaim qđ interp̄taẗ defectus:⁊ ſignificat mũdũ in q̄ dñs viſitauit frẽs ſuos Lu.j. viſitauit nos ori. ex al. Ytẽ dñs in p̄ſenti viſitat ꝑ gr̄e infuſionẽ vt amicus amicũ. Apoc.iij. Ego ſto ad oſtiũ ⁊ pulſo:ſi q̄s audi.vo. me.⁊ aperuerit ianuã:intrabo ad illũ ⁊ cenabo cũ illo.et ipſe mecũ:⁊ h̄ viſitatio ſignificata eſt Exo.iij. Ubi p̄cepit dñs Moy.vt frẽs ſuos viſitaret in egypto. Pſal. Uiſita nos de⁹ in ſalu.t.i.in filio. Itẽ viſitabit nos ĩ morte vt doctor Pſal. Uiſitabo in virga.iniqui.e. Itẽ viſitabit nos in iudicio vt iudex. Soph.j. Scrutabo: hierlm in lucernis: ⁊ ſuꝑ viros defixos in fecibus ſuis. In his ergo ſupradictis manifeſte oſtẽdit̄ benignitas dei ad nos. Poſtea autem ſequitur de humilitate xp̄i.

6 ¶ Minuiſti eum paulominus ab angelis: gloria ⁊ honore coronaſti eum: et conſtituiſti eum ſuper opera manuũ tuarum.

¶ Minuiſti eũ).i.filiũ hoĩs.ſ.xp̄m.i. paſſibilẽ ⁊ mortalẽ et feciſti:⁊ in h̄ minor fuit angelis nõ tñ ſimpliciẗ minor. Uñ ſubdit(paulomin⁹ ab angelis).i. valde parũ:q̄m humilitatẽ paſſionis ſecuta eſt gl̄ia reſurrectiõis. vñ ſubdit.

H Differẽtia inter gl̄iã et honorẽ (gloria) immortalitatẽ(⁊ honore)ſedẽdi ad dexterã pr̄is. (coronaſti eũ).i.xp̄m ⁊ eſt differentia inter gloriã ⁊ honorẽ:q̄ gloria eſt in ſe ad alios.honor in ſe ab alijs:per coronaſti notaẗ q̄ eterna eſt gl̄ia ⁊ honor:vel (gloria ⁊ ho.co. eũ).i.vl̄i eccl̄ia q̄ eſt quaſi corona dñi. Iob.xix. Cũ ſederẽ.q.rex circũſtante exercitu:ecce corona. Eſa.xlix. Uiuit dñs q̄ his oĩbus velut ornamẽto veſti. vniuerſalis enim eccl̄ia corona eſt continẽs q̄ttuor lapides p̄cioſos quibus munit̄ ⁊ defendit̄ ⁊ decoraẗ.

I Q̄r eccl̄ia eſt corona habens in ſe quatuor lapides p̄cioſos. Primũ lapidẽ h̄ʒ eccleſia in anteriori parte.ſ.reges ⁊ p̄ncipes q̄ defendũt eã ab inimicis viſibilibus. Secundũ in poſteriori p̄te.ſ.ſacerdotes et religioſos q̄ oronibus ſuis defendũt eam ab inimic̄ inuiſibilibus. Tertiũ a dextris.ſ.p̄dicatores ⁊ doctores qui defendũt eã ab hereticis ⁊ erroribꝰ. Quartũ a ſiniſtris agricolas ⁊ vinitores q̄ defendũt eã ab eſurie ⁊ fame.vñ pſal. Poſuiſti in capite ei⁹ co.de la.p̄.(et cõſtituiſti eũ).i.eternaliter ſtatuiſti(ſuꝑ op̄a ma.t.).i.ſuꝑ omnes creaturas. Col.j. Primogenit⁹ omnis creature. No. q̄ tria data ſunt homi. Pr̄o de⁹ creauit hoĩem ad imagi.⁊ ſi.ſuã.ſc̄do bñdixit ei.tercio dedit ei p̄eſſe ceteris creaturis. Siliter xp̄o homini p̄mo data eſt humiliatio.q̄ notatur ꝑ(minuiſti). ſc̄do benedictio que notaẗ per(coronaſti).tercio.datum eſt ei preeſſe qđ notatur per conſtituiſti ⁊c̄.

7 ¶ Omia ſubiecisti ſub pedibus eius oues et boues vniuerſas:inſuꝑ ⁊ pecora cãpi.

¶ Cõtrariũ videẗ ſupra(minuiſti)⁊c̄. Solutio:hic duo dicunẗ ſc̄dm diuerſas naturas q̄ ſm̄ corruptionẽ minor fuit angelis ſm̄ ſpiritũ nõ. Item illud videẗ ſuꝑfluũ qđ dicit(Oia ſubiecisti)cũ ſupra dixerit(conſtituiſti eũ ſuꝑ.o. ma.t.) Idem eñ videẗ eſſe. Solutio. Licʒ idẽ ſit in ſubiecto.diuerſum tamẽ eſt in rõne:primũ eñ dr̄ ſm̄ rationem ſuppoſitõis. hñ ergo dicit(oia ſbieciſti ſub pedib⁹ eius).

K Pes dexter et ſiniſter xp̄i. Pes dexter xp̄i eſt diuinitas:ſiniſter humanitas: ſub his eñ ſunt oia.vñ Donec ponã ini.t.ſca.pe.tuo. Qđ eñ infirmũ eſt in xp̄o eſt maius oĩ creatura: ſm̄ illud.j.Cor.j. Qđ infirmũ eſt dei:forti⁹ eſt hoĩbus:poſt qđ dixit.(omia ſbieciſti)ſubdiuidit(oues).i.ſimplices. Ioh.x. Ego ſum paſtor bon⁹ ⁊ cognoſco oues meas ⁊ cognoſcũt me mee: et Petro dictũ eſt Iohã.vltio. Paſce oues meas.(et boues.ſ.p̄latos ⁊ p̄dicatores in agro dñi laborantes ⁊ triturantes:de q̄bus dicit̄ Deut.xxv. Non alligabis os bouis triturantis in area fruges tuas.i.grana a paleis diuidentis.ſ.bonos a malis. Ille alligat q̄ impedit p̄dicatores ne p̄dicent.⁊ qui falſum crimẽ eis imponit:vel q̄ eis victui neceſſaria nõ miniſtrat:in quo ſenſu videẗ ap̄lus hãc auctoritatẽ inducere.j.Cor.ix. Predicatores autẽ dicunẗ boues ꝓpter quattuor. Primo ꝓpter ruminationẽ.i.meditationẽ ſcripturarũ Leuiẗ.xj. Aial qđ nõ ruminaẗ immũdũ eſt: ꝓpter hoc p̄ceptũ eſt Exo.xxv. Q̄r vectes ſp̄ eſſent in anulis.ad portandã archã.ſc̄do ꝓpter vngule ſciſſionẽ id eſt diſcretionẽ in agẽdis ⁊ diſcernẽdis. Eze.j. Plãta pedis eorũ vt plãta vituli.tercio ꝓpter inceſſus maturitatẽ Orige. Uirtus habita viciũ impetuoſum ⁊ ſuꝑ locũ illũ Math.xxvj. Sũmus ſacerdos ſcidit veſtimẽta ſua: dixit Auguſtinus exterior mot⁹ indicat qđ interius nulla ſtabilitate ſubſiſtat.quarto ꝓpter multi laboris tolerationem. Iob.v. Homo natus ad laborẽ(vniuerſas) hoc dixit in femino vt noteẗ fecũditas.vñ Greg. ſic exponit dicendo. (boues). Notaẗ fortitudo laboris ſubiũgendo (vniuerſas)fecũditas prolis(inſuꝑ ⁊ pe.cã.) Inſuꝑ ad notãdã diuerſitatẽ inter boues de q̄bus p̄dixit:⁊ dãnandos de q̄bus ſubiũgit(⁊ pe.cam.).i.luxurioſos vagãtes per campos licentie:vñ Chayn occidit Abel In cãpo Gen̄.iiij.

L Q̄r predicatores dicunẗ boues ꝓpter quattuor.

8 ¶ Uolucres celi ⁊ piſces maris: qui perambulant ſemitas maris.

¶ Uolucres celi).i.ſuꝑbos in pſona quorũ dr̄ in Eſa.xiiij. Aſcendã ĩ celũ ⁊c̄.(⁊ piſ.ma.).i.curioſos ⁊ cupidos hui⁹ mũdi(q̄ pam.ſe.ma.)etiã ad litterã vel myſtice: q̄ ſemꝑ ſunt ĩ amaritudine ecce hic cõmemoranẗ illa tria vicia.j. Ioh.ij. Oĩe qđ eſt in mũdo aut eſt cõcupiſcentia carnis aut cõcupiſcẽtia oculorũ:aut ſuꝑbia vite. Et nota q̄ cũ numerat malos dicit eorũ loca.ſ.cãpi.celi mar̄. hec eñ ſunt tria elemẽta ĩn q̄bus habitãt demones ⁊ nõ in igne:q̄ nõ in lucido. cãpus latitudo voluptatũ ibi habitãt luxurioſi Celũ altitudo dignitatũ ibi habitãt ſuꝑbi: mare amaritudo diuitiarũ ibi habitant auari. Honorũ aũt locũ non dicit:eo q̄ nõdũ determiat⁹ eſt nob:vt aũt oñdat initiũ ⁊ finẽ ad deũ referendũ in fine dicit qđ in p̄ncipio dixerat.

9 ¶ Domine dominus noſter: q̄ʒ admirabile eſt nomen tuum in vniuerſa terra.

¶ Ipſe eni eſt p̄ncipiũ ⁊ finis Apoc.j.⁊ vltio. Ego ſuʒ alpha ⁊ o.⁊ ex hoc dr̄ pſalm⁹ iſte periodalis: q̄ a quo incepit terminat:ita ⁊ nos q̄ a deo proceſſimus:ſi receſſimus ad eũ redeamus qui eſt alpha ⁊ o. Periodales autẽ pſal. qui repetunt in fine totum verſum:vt hic. Quidã tñ partem verſus:vt Benedic anima mea dño.

Pſalmus IX. Pſal.9.

Confitebor ⁊c̄. Titul⁹. In finẽ pro occult̄ filij pſalm⁹ dauid. Supra egit ꝓpheta de cõſtitutione eccl̄ie. Hic agit de regimie eiuſdẽ occulta ſapiẽtia dei facto: ꝓpter h̄ intitulaẗ de occult̄ filij et ſenſus eſt tituli talis. Pſal.iſte dirigẽs nos in finẽ xp̄m eſt dauid ꝓphete ſcript⁹ ꝓ occult̄ filij.i.pro occulto aduẽtu xp̄i in carnẽ q̄ occult⁹ fuit iudeis cecat̄ ⁊ ꝓfuit gẽtibus Ro.xj. Cecitas ex p̄te ꝯtigit in iſrl̄ vt plenitudo gentiũ intraret:⁊ ꝓ occ̄to ei⁹ iudicio qđ incipit a domo dñi.j. Pe. iiij. Quo.ſ.in p̄nti purgat bonos ⁊ iuſtos:ꝯuertit penitentes. Excecat reprobos ꝯtẽptores:⁊ dixit occult̄ ad differẽtiã manifeſtorũ:erit eni adhuc manifeſtat⁹ aduẽtus in maieſtate ⁊ manifeſtũ iudiciũ q̄n reddet vnicuiq̄ ſm̄ merita ſ; h̄ agit ꝓph̄a nõ de mãifeſtis ſ; de occult̄:vt dictũ eſt q̄ ſũt manifeſta hui⁹ pſal.p̄ncipaliẗ inq̄tũ aduẽt⁹ xp̄i hũilis ẽ ꝯtra antichriſtũ:⁊ inq̄tum occultũ dei iudiciũ ea q̄ fiũt in mũdo diſponit ⁊ regit. vñ intẽtio ei⁹ eſt monere vt nõ credam⁹ mũdũ regi caſu vl̄ fato:ſ; iudicio dei iuſto Modus talis eſt q̄ q̄nq̄ ſũt ꝑtitiões. In p̄ma ꝓph̄a letus de eo q̄ aduẽtu xp̄i deſtruiẗ cultura diaboli laudat dñm. In ſc̄da fideles vocat ad collaudãduʒ ibi:(pſallite dño).in tercia finẽ malorũ ventuũ pctõrib⁹ cũ antichriſto p̄dicit ibi:(cõuerteneẗ pctõres). Quarto mala tp̄e antichriſti futura ꝑtractat ibi:(vt quid dñe) Quinto orat iudiciũ maturari: vt mala ſctõrũ finianẗ ibi:(exurge dñe). Propheta ergo letus de deſtructione dyaboli in aduẽtu xp̄i dicit.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf